

ZATWIERDZAM:

PODSEKRETARZ STANU
Ryszard Zarudzki

Warszawa, 21 sierpnia 2018 r.

Protokół z posiedzenia Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w dniu 25 czerwca 2018 r.

W dniu 25 czerwca 2018 roku odbyło się posiedzenie Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (KM PROW 2014-2020), któremu przewodniczył Pan Ryszard Zarudzki - Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW).

Pan Minister Ryszard Zarudzki powitał Członków KM PROW 2014-2020, przedstawicieli Komisji Europejskiej oraz pozostałych gości.

Pan Minister Ryszard Zarudzki rozpoczął IX posiedzenie KM PROW 2014-2020, informując, iż zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólnego rozporządzenia o ochronie danych) (RODO), przebieg posiedzenia jest rejestrowany.

Przed przyjęciem porządku obrad nastąpiło wręczenie aktów powołań nowym członkom KM PROW 2014-2020, które było wymagane z uwagi na zmiany personalne w instytucjach delegujących swoich przedstawicieli.

Pan Minister Ryszard Zarudzki przekazał, że do przesłanych Członkom KM PROW 2014-2020, materiałów oraz projektu porządku obrad, nie zgłoszono uwag. Poinformował, że Komitet rozpatrzy pakiet uchwał dotyczących proponowanych zmian w PROW 2014-2020 oraz, że przedstawione zostaną do zaopiniowania Komitetu propozycje kryteriów wyboru operacji dla działań, poddziałań, typów operacji Programu. Zaznaczył, iż istotnym elementem posiedzenia będzie rozpatrzenie i zatwierdzenie Roczno sprawozdania z wdrażania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 za rok 2017, które, zostanie przekazane Komisji Europejskiej. Dodał, że w związku ze zgłaszanymi postulatami członków Komitetu Monitorującego, koniecznością dostosowania do nowo wprowadzonych przepisów, jak również mając na uwadze potrzebę zapewnienia sprawnych prac Komitetu, Instytucja Zarządzająca zaproponowała zmiany w regulaminie prac Komitetu Monitorującego PROW 2014-2020. W części informacyjnej zaprezentowany zostanie natomiast aktualny stan wdrażania PROW 2014-2020, informacja nt. wyników ostatnich badań ewaluacyjnych oraz informacja dotycząca Strategii Komunikacji PROW 2014-2020.

Zaproponowany porządek obrad został przyjęty bez uwag, wobec czego Pan Minister przystąpił do jego realizacji.

Porządek obrad posiedzenia Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 -2020 w dniu 25.06.2018 r:

1. Wręczenie aktów powołań członkom oraz zastępcom członka Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020;
2. Przyjęcie porządku obrad;
3. Podjęcie uchwały w sprawie zmian Regulaminu Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020;
4. Podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia Roczego sprawozdania z wdrażania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 za 2017 rok;
5. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020;
6. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany kryteriów wyboru operacji zaproponowanych dla działań/poddziałań/typów operacji, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020;
7. Przedstawienie informacji na temat stanu realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020;
8. Prezentacja wyników badania ewaluacyjnego pt. „Ewaluacja bieżąca kryteriów wyboru projektów PROW 2014-2020”;
9. Przedstawienie informacji dotyczących Strategii komunikacji PROW 2014-2020, w tym działań informacyjnych, reklamowych i szkoleniowych;
10. Sprawy różne.

Ad. 3

Uchwała Nr 126 w sprawie przyjęcia zmian w Regulaminie Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Pan Minister Ryszard Zarudki poprosił o przedstawienie proponowanych zmian w Regulaminie Komitetu Monitorującego PROW 2014-2020 Pana Dariusza Niecia Dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Pan Dariusz Nieć, Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, poinformował o propozycji dwóch zmian z czego pierwsza zmiana, dotyczyła rezygnacji z przesyłania do członków KM PROW 2014-2020 materiałów w formie papierowej. Druga zmiana, dotyczyła uznania 1/3 ilości członków KM PROW 2014-2020, jako niezbędnej do uzyskania kworum, w trakcie obrad poszczególnych posiedzeń Komitetu Monitorującego PROW 2014-2020. Do proponowanych zmian przedstawione zostało także uzasadnienie.

Pan Zbigniew Fąfara, Przedstawiciel Komisji Europejskiej, poinformował, że Komisja Europejska konsultowała regulaminy innych Programów Operacyjnych, w tym regionalnych w Polsce, jak również Programy Rozwoju Obszarów Wiejskich w innych krajach, i w żadnym nie ma zastosowania kworum na poziomie 30% członków. Zaapelował do Członków KM PROW 2014-2020 o zapewnianie frekwencji podczas posiedzeń KM PROW 2014-2020, znacznie przekraczającą zaproponowaną, przy zmianie, wymaganą 1/3 członków. Zaznaczył, że w innych Programach wymagana frekwencja jest na poziomie minimum 50%.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym przyjęta następującym stosunkiem głosów: (ZA - 34), (PRZECIW - 0), (WSTRZYMUJĄCYCH – 2)

Ad. 4

Uchwała Nr 127 w sprawie zatwierdzenia Roczego sprawozdania z wdrażania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 za 2017 rok.

Pan Minister Ryszard Zarudki poinformował, iż zgodnie z Zarządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie powołania Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z późn. zm, jak również mając na uwadze wypełnienie przepisów UE, przedstawione zostanie Roczne sprawozdanie z wdrażania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 za rok 2017, celem jego zatwierdzenia. Następnie zwrócił się z prośbą do Pana Pawła Ściańskiego, zastępcy dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, o przedstawienie ww. sprawozdania.

Pan P. Ściański, zastępca dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich poinformował, że sprawozdanie roczne z wdrożenia PROW 2014-2020 za rok 2017 zostało przekazane Członkom KM PROW 2014-2020 wraz z materiałami na posiedzenie. Z uwagi na fakt, iż część danych zawartych w sprawozdaniu, przygotowanym w oparciu o tabele z systemu elektronicznej wymiany danych z Komisją Europejską, nie są dla Polski obowiązujące, została przygotowana informacja syntetyczna w formie streszczenia sprawozdania. Sprawozdanie obejmuje dane na koniec roku 2017, i zawiera kluczowe elementy związane z wykonaniem Programu. Zaznaczył, że istotną częścią sprawozdania jest rozdział dotyczący ram wykonania, czyli element, który będzie w przyszłym roku podlegał ocenie Komisji Europejskiej. Dodał, że na przełomie roku 2017 i 2018 Komisja Europejska dokonała nowelizacji rozporządzenia 215/2014, które wskazuje, w jaki sposób wskaźniki dla ram wykonania mogą być obliczane. Zaznaczył, że w sprawozdaniu za 2017 rok Polska oparła się o metodologię sprzed nowelizacji rozporządzenia, która zakładała, że wskaźniki będą kalkulowane w odniesieniu do operacji zakończonych. Obecnie rozporządzenie 215/2014 dopuszcza uwzględnienie operacji, które są w trakcie realizacji, dla których zostały wykonane płatności pośrednie. Jest to korzystniejsza interpretacja, zarówno dla Polski, jak i większości państw członkowskich, dlatego w kolejnym sprawozdaniu za 2018 rok zostanie zastosowana interpretacja danych zgodnie z nową metodologią. Agencja Płatnicza została poinformowana o zmianie i w takiej formie dane zostaną przekazane w kolejnym sprawozdaniu Komisji Europejskiej. Wraz z materiałami, przekazana została również prezentacja dotycząca podstaw prawnych dotyczących sporządzania sprawozdania rocznego oraz kluczowe informacje dotyczące terminu. Pan P. Ściański, zastępca dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, przedstawił w jaki sposób wdrażany był Program do końca roku 2017 na podstawie trzech parametrów:

1. Wniosków o przyznanie pomocy – według danych kumulatywnych na koniec 2017 roku złożono: 2 631 000 wniosków o przyznanie pomocy, z czego 880 tys. w 2017 roku. Zatwierdzono do realizacji ok. 2 500 000 operacji na kwotę przekraczającą 22 mld zł i zakontraktowano 36% budżetu. W roku 2017 nastąpił wzrost kontraktacji (umów i decyzji) o ponad 8 mld zł.
2. Realizacja płatności – do końca roku 2017 wypłacono ponad 9 mld zł, co stanowi ok. 16% budżetu, na rzecz 890 tys. beneficjentów. W roku 2017 zrealizowano płatności na kwotę 4,2 mld zł.
3. Stan realizacji w podziale na poszczególne priorytety:
 - Priorytet 1 – nie ma wyodrębnionego budżetu. Jest to priorytet przekrojowy, w związku z tym, nie ma monitoringu stopnia wykorzystania.
 - Priorytet 2 – do końca 2017 roku zakontraktowano 25% budżetu, wypłacono 4% środków.
 - Priorytet 3 – do końca 2017 roku zakontraktowano 20% budżetu, wypłacono 5% środków.
 - Priorytet 4 – do końca 2017 roku zakontraktowano 42% budżetu, wypłacono 32% środków.
 - Priorytet 5 – do końca 2017 roku zakontraktowano ok. 70% budżetu, wypłacono 18% środków.
 - Priorytet 6 – do końca 2017 roku zakontraktowano ponad 50% budżetu, wypłacono 10% środków.

Pan P. Ściański, zastępca dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, dodał, że sprawozdanie zawiera także szereg informacji na temat działań dotyczących promocji i komunikacji w ramach Programu, a także informacje na temat działań, które były podejmowane w 2017 roku na rzecz upraszczania bądź też usprawniania przepisów dotyczących wdrażania Programu.

Pan Minister R. Zarudzki dodał, że sprawozdanie obejmuje okres do 31.12.2017 roku i obecnie, wdrażanie Programu, jest już na innym etapie oraz że tabela z informacją na temat aktualnego stanu wdrażania również została przekazana Członkom KM PROW 2014-2020. Powiedział, że zestawienie sprawozdań rocznych służyć może do monitorowania dynamiki prac, postępu we wdrażaniu Programu w dłuższej perspektywie.

Pan Roman Izdebski, przedstawiciel Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych, zaapelował o uproszczenie sprawozdań rocznych ponieważ są one nieczytelne dla odbiorców spoza administracji. Zapytał, czy MRiRW analizuje jak działania PROW 2014-2020 wpływają na proces ograniczania gospodarstw rolnych w Polsce, bo wg GUS w latach 2002-2010 spadła liczba gospodarstw rolnych aż o 665 tysięcy.-Jaki wpływ mają działania PROW 2014-2020 na środowisko? Czy poprawia się sytuacja ekonomiczna rolników? Czy prowadzona jest analiza sytuacji ogólnej w rolnictwie?

Pan Minister Ryszard Zarudzki odniósł się do pytań Pana R. Izdebskiego, przedstawiciela Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych, informując, iż analizowane są dane statystyczne w odniesieniu do zmniejszania się ilości gospodarstw rolnych, czy wpływu rolnictwa na środowisko. Jednym z przykładów analizy sytuacji w rolnictwie jest m.in. coroczny raport FDPA. Dodał, że do analizy sytuacji w rolnictwie wykorzystywane są dane z GUS, wewnętrzne analizy i inne dostępne statystyki. Poinformował, że analiza skutków i oddziaływania wdrażania PROW 2014-2020, możliwa będzie w dłuższej perspektywie czasu.

Pan Zbigniew Fąfara, Przedstawiciel Komisji Europejskiej, odniósł się do kwestii uproszczenia sprawozdań rocznych z wdrażania PROW 2014-2020. Zaznaczył, że sprawozdanie powstaje w oparciu o tabele zestandaryzowane, których uzupełnieniem zajmuje się administracja poszczególnych państw członkowskich. Są one przygotowane w taki sposób, żeby systemy dostępne w poszczególnych państwach generowały gotowe informacje oraz dane horyzontalne na szczeblu Komisji Europejskiej. Zauważył, że ilość zawartych danych może być trudna do interpretacji przez osoby spoza administracji. Dodał, że jak wcześniej powiedział Pan Dyr. P. Ściański, zastępca dyrektora w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich, dla pozostałych osób przygotowywane są interpretacje tych danych, a dostępne syntezy informacji w formie tekstowej bądź uproszczonych tabel wydają się być czytelne. Zaznaczył, że w Polsce, funkcjonuje największa Agencja Płatnicza spośród wszystkich funkcjonujących w państwach członkowskich i występuje duże rozdrobnienie gospodarstw i działek, stąd gromadzenie i wprowadzenie danych do systemu generuje duże zapotrzebowanie osobowe. Zauważył, że Agencja Płatnicza w Polsce zatrudnia 11 tys. osób, ale w ocenie Komisji Europejskiej, nie ma żadnych opóźnień ani problemów w jej funkcjonowaniu.

Pan Minister Ryszard Zarudzki dodał, że trzeba pamiętać, że programy rozwoju obszarów wiejskich w różnych krajach muszą mieć ujednoczone dane na poziomie Komisji Europejskiej.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym przyjęta następującym stosunkiem głosów: (ZA - 36), (PRZECIW - 0), (WSTRZYMUJĄCYCH -2)

Ad.5

Pan Minister Ryszard Zarudcki poinformował, że Komitet Monitorujący rozpatrzy 4 projekty uchwał w sprawie zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Uchwała Nr 128 w sprawie zmian programu w działaniu „Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzenie odpowiednich środków zapobiegawczych” w poddziałaniu „Inwestycje w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” w typie operacji „Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Pan Minister Ryszard Zarudcki przekazał, iż zmiany mają na celu wprowadzenie możliwości udzielania wsparcia na odtworzenie potencjału produkcji rolnej, zniszczonego w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (ASF) w gospodarstwie lub w związku z nakazem likwidacji zwierząt w gospodarstwie z obszaru zapowietrzonego lub zagrożonego. Pomoc będzie polegała na wsparciu realizacji inwestycji dotyczących produkcji roślinnej lub zwierzęcej, innej niż produkcja świń.

Pan M. Paradowski, zastępca dyrektora w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich, poinformował, że uchwałą zostanie poszerzony krąg beneficjentów o tych, którzy w wyniku likwidacji stada w swoich gospodarstwach z racji wystąpienia ASF i umożliwienia im finansowania inwestycji, będą mogli uzyskać wsparcie związane ze zmianą kierunku produkcji w gospodarstwie. Podstawą stawki, o którą będzie mógł się ubiegać rolnik, będą oszacowane straty, wynikające z nakazu likwidowanych zwierząt w gospodarstwie.

Pan D. Nieć, dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, uzupełniając informacje dotyczące wsparcia rolników w związku z ASF, dodał, że decyzję wykonawczą z dnia 15 czerwca 2018 r. zatwierdzającą zmianę programu rozwoju obszarów wiejskich dla Polski do celów wsparcia w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz zmieniającą decyzję wykonawczą C(2014)9783, Komisja Europejska zatwierdziła zmiany Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 za rok 2017. Zatwierdzone zmiany Programu, dotyczyły między innymi zmiany warunków dostępu do pomocy w typie operacji „Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej” dla rolników, prowadzących produkcję trzody chlewnej w związku z występowaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF). Zmiany zakładają, iż pomoc może być przyznawana rolnikom prowadzącym produkcję świń na poziomie co najmniej 50 sztuk świń (dotychczas 300 sztuk) jak również rozszerzenie zakresu kosztów kwalifikowalnych, o urządzenia do dezynfekcji i inne inwestycje służące bioasekuracji. Zmiana dotyczy rolników na obszarze całego kraju.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym przyjęta następującym stosunkiem głosów: (ZA - 38), (PRZECIW - 0), (WSTRZYMUJĄCYCH - 0)

Uchwała Nr 129 w sprawie zmian w działaniu – „Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Pan Minister R. Zarudzki poinformował, że kończy się ok. 10-letni okres pracy nad przygotowaniem nowej delimitacji. Od 2019 roku będzie obowiązywać nowa delimitacja ONW.

Pan B. Pomianek, zastępca dyrektora Departamentu Strategii Analiz i Rozwoju, zaznaczył, że zmiana delimitacji ONW dotyczy przede wszystkim typu nizinnego, który ma największy zasięg w Polsce. Zmiana delimitacji jest następstwem raportu ETO z 2003 roku. Wówczas Europejski Trybunał Obrachunkowy uznał, że kryteria wyznaczenia ONW w ramach 15 krajów obejmuje ponad 140 wskaźników, co nie daje podstaw równego traktowania producentów. W 2008 roku służby KE przedstawiły pierwsze propozycje ujednoczenia kryteriów w UE. W 2011 roku powstał pakiet legislacyjny dla WPR po 2013 roku, w którym pojawiły się formalne propozycje kryteriów biofizycznych oraz konkretnych warunków, na jakich zasadach, te kryteria można wykorzystywać. W omawianej uchwale prezentowane są kryteria biofizyczne odpowiednie dla warunków polskich i wynikają wprost z rozporządzenia 1305/2013 finansującego rozwój obszarów wiejskich w ramach Europejskiego Funduszu na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Rozporządzenie to wymusza odejście od kryteriów demograficznych, a dla warunków polskich także, odejście od stosowania wskaźnika waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Komisja Europejska podkreślała, że wskaźniki indeksowe stosowane m.in. przez Polskę, Austrię, Litwę, Niemcy czy Luksemburg są narzędziami poprawnymi, ale wymagającymi szczegółowych danych, którymi nie dysponują inne kraje członkowskie. Komisja Europejska nie zgodziła się na stosowanie indywidualnego podejścia w postaci wskaźnika waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej. W proces wyznaczania obszarów ONW w Polsce zaangażowane były jednostki naukowe oraz instytucje działające na rzecz rolnictwa. Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG-PIB) w Puławach przeprowadził aktualizację mapy glebowo - rolniczej w oparciu, o którą dokonano wyznaczenia obszarów ONW. IUNG w Puławach uznał, że najważniejsze dla Polski to kryteria biofizyczne dotyczące pokrywy glebowej (w tym uziarnienie, występowanie gleb organicznych, odczyn). Kryteria klimatyczne nie mają zastosowania dla Polski, gdyż są tak sformułowane, że odnoszą się do skrajnych warunków klimatu występujących w Europie południowej lub północnej Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej (IERGŻ-PIB) przeprowadził tzw. metodę zawężenia wyboru oraz wskazał jednostki administracyjne, które spełniają jej założenia. Procedura zawężenia wyboru jest elementem obowiązkowym nowej delimitacji i polega na wykluczeniu ze wsparcia obszarów, które pokonały naturalne utrudnienia np. poprzez intensywną produkcję. Taki proces został w Polsce przeprowadzony w oparciu o trzy wskaźniki techniczno-organizacyjne opracowane na podstawie polskiego FADN, natomiast zasięgi oddziaływania tych wskaźników oszacowane zostały na podstawie danych z ARiMR. Analiza została przeprowadzona w odniesieniu do wszystkich gospodarstw w Polsce, które ubiegają się o wsparcie bezpośrednie.

Ważną rolę odegrała także Stacja Chemiczno-Rolnicza, która w 2014 i 2015 roku przeprowadziła na terenie całego kraju badania odczynu gleby. Pozwoliło to na wyznaczenie obszarów ONW w sposób jednolity i nie budzący wątpliwości. Także wykorzystanie danych z ARiMR, Inspekcji Weterynaryjnej i Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej pozwoliły zastosować jednolite dane dla całego kraju. Rozporządzenie zawiera zapisy dotyczące tego, że jeżeli kraj prowadzi wyznaczenie to musi uwzględniać też próg min. 60% udziału użytków rolnych w danym obrębie czy gminie. Proces delimitacji był prowadzony dwuetapowo. W pierwszym etapie wskazano gminy, które spełniają kryteria biofizyczne. W drugim etapie, jeśli gmina nie spełniała założonego progu udziału użytków rolnych według kryteriów biofizycznych, analizowano obręby ewidencyjne. Według szacunków ok. 80% obszarów zachowuje dotychczasowy status a ok. 11% obszarów traci status ONW.

Zmiana delimitacji wymaga podejścia kompleksowego tj. dodania kryteriów delimitacji w typie specyficznym i aktualizacji delimitacji w typie górskim i podgórskim. ONW typ specyficzny, dla którego zaproponowano wskaźnik cenneści przyrodniczo-turystycznej oraz wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, żeby umożliwić włączenie do obszarów ONW, skrajnie niekorzystnych terenów. Wynika to z analizy ONW typ nizinny, gdzie okazało się, że ok 60 tys. hektarów, nie ma możliwości być włączonych do ONW, a są to obszary ze skrajnie niekorzystnym wskaźnikiem waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, czyli poniżej 52 pkt. Dzisiaj te obszary są wspierane w ONW typ II. Również duży obszar trwałych użytków zielonych, lasów, wód i innych obszarów niepoddanych antropopresji, np. zadrzewienia, tereny podmokłe, które nie nadają się do uprawy powinny mieć wyraz w płatności ONW. Rozporządzenie dotyczące rozwoju obszarów wiejskich na obecny okres umożliwia włączenie do obszarów ONW także obszarów miejskich. Pan B. Pomianek, zastępca dyrektora w Departamencie Strategii, Analiz i Rozwoju, zauważył, że w poprzednim okresie programowania, wsparcie obszarów ONW miało na celu ograniczyć odpływ ludności z obszarów wiejskich, natomiast obecna perspektywa kieruje wsparcie do obszarów z naturalnymi/specyficznymi ograniczeniami. Dodatkowo uwzględnić należy zmiany administracyjne, polegające na tym, że część miast rozszerza terytorium włączając tereny wiejskie definiowane jako ONW. Rozporządzenie daje możliwość wprowadzenia tzw. płatności przejściowej dla obszarów które tracą status ONW. W uchwale jest propozycja wypłacenia pierwszej płatności w Polsce w 2019 roku na poziomie 80% średniej stawki z PROW 2007-2013, natomiast w 2020 roku na poziomie 25 euro/ha.

Pan Z. Fąfara, przedstawiciel Komisji Europejskiej, dodał, że delimitacja z ograniczeniami naturalnymi i specyficznymi była przedmiotem oceny specjalnej komisji przy DG AGRI i została wstępnie pozytywnie zaakceptowana zarówno w czerwcu 2017, gdy oceniano ograniczenia naturalne, jak i w czerwcu 2018 roku, gdy oceniono poddano obszary specyficzne. P. Z. Fąfara, przedstawiciel Komisji Europejskiej, wyraził uznanie dla departamentu i instytutów wspierających w przygotowaniu nowej delimitacji, zauważając iż, Komisja Europejska podkreślała jej profesjonalizm i dużą szczegółowość danych.

Pan Minister R. Zarudzki podziękował za wieloletnią pracę nad nową delimitacją wszystkim zaangażowanym jednostkom. Dodał, że na zmianie delimitacji niektórzy poniosą straty, jednak będzie to niewielka część rolników, których dodatkowo będzie obowiązywał okres przejściowy i otrzymają z tego tytułu rekompensaty. Pan Minister R. Zarudzki zwrócił się do samorządów i Ośrodków Doradztwa Rolniczego z prośbą o zaangażowanie jesienią, w kampanię informacyjną, która ma na celu wyjaśnienie rolnikom zmian. Powiedział, że jest to systemowa, porządkująca i ujednocniająca zmiana w skali Europy.

Pan Z. Fąfara, przedstawiciel Komisji Europejskiej, poinformował, że trwają prace nad przyszłością WPR po 2020 roku, gdzie wydatki na obszary ONW nie mają być wliczone do minimalnego 30 % wymaganego udziału wydatków (*ring-fencing*) na rzecz celów środowiskowo-klimatycznych, co jest istotne dla Polski. Zaznaczył, że warto byłoby podjąć negocjacje na najwyższych szczeblach politycznych i negocjować rozwiązania z Radą UE i Parlamentem Europejskim.

Pan R. Izdebski, przedstawiciel Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych, odniósł się do metodyki oceny gleb zastosowanej przez Stację Chemiczno-Rolniczą. Zapytał, czy do parametrów oceny gleby, można byłoby dołączyć parametr aktywności biologicznej gleby jako delimitacji. Dodał, że jest wiele badań wskazujących, iż brak aktywności biologicznej w glebie jest większą barierą niż pH i dostępność składników pokarmowych. Poinformował, iż kierował pytania do IUNG, z prośbą o wyjaśnienie, dlaczego na przebadanych profesjonalnie glebach,

które wykazywały znaczne różnice w odczynie pH i dostępności składników pokarmowych, rolnik otrzymywał wysokie plony o wysokiej wartości. Dodał, że nie otrzymał na te pytania odpowiedzi. Zaznaczył, iż według własnych ustaleń, sytuacja ta wskazywała na większe znaczenie aktywności biologicznej gleb od wyników otrzymywanych w rutynowych badaniach jakości gleb. Zwrócił się także do obecnych na sali przedstawicieli IUNG, by ustosunkowali się do jego spostrzeżeń.

Pani D. Metera, przedstawiciel Rady Działalności Pożytku Publicznego, powiedziała, że docenia nowe podejście, szczególnie nowy wskaźnik cenności przyrodniczo-turystycznej. Wyraziła poparcie dla projektu przyszłej WPR. Dodała, że na glebach lekkich, gdzie niemożliwa jest produkcja roślinna powstają duże fermy, które muszą zagospodarowywać nadmiar obornika, co nie ma żadnego związku z działaniami środowiskowymi ani klimatycznymi.

Pan B. Pomianek, zastępca dyrektora w Departamencie Strategii, Analiz i Rozwoju, odniósł się do pytania Pana R. Izdebskiego, przedstawiciela Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych, dotyczącego aktywności biologicznej gleb. Poinformował, iż wyznaczając wskaźniki biofizyczne podstawowym założeniem przyjętym przez ekspertów Wspólnotowego Centrum Badawczego (ang. *JRC - Joint Research Centre*) było wyznaczenie kryteriów niezmiennych w czasie. Dodał, że wskaźniki brane pod uwagę do delimitacji w przypadku Polski to m.in. uziarnienie, występowanie gleb organicznych, czyli warunki stałe.

Pan Artur Łopatka, z Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach odniósł się do zaproponowanego przez Pana R. Izdebskiego, przedstawiciela Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych, wskaźnika aktywności biologicznej gleby. Poinformował, że nowa idea ONW zmierza w kierunku wystandaryzowania metod, które będą stosowane dla całej Europy i etap wyboru metod został już zakończony. Dodał, że nie ma ogólnie dostępnych baz danych, które by pozwalały na zmapowanie aktywności biologicznej gleby, w taki sposób, żeby pozwalała ona na wydzielenie w sposób jednolity, na terenie całej Europy, obszarów gdzie ta aktywność jest wysoka a gdzie jest niska. Wyjaśnił również że przy dużej zmienności pH i dużej zmienności składników odżywczych w glebie można osiągać wysokie plony, gdyż czynnikiem determinującym wysokość plonu w Polsce jest retencyjność gleby. Dodał, że ok. 50% zmienności plonów zależy od pojemności retencyjnej gleby.

Pan R. Izdebski, przedstawiciel Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych, zwrócił się do placówek naukowych z prośbą o ponowną analizę doboru metod badania jakości gleb. Uznał, że parametry obecnie stosowane są mało przydatne, a powodują duże koszty. Dodał, że aktywność biologiczna gleby wydaje się być nawet ważniejsza od zawartości w niej wody.

Pan Antoni Konopka, Wicemarszałek Województwa Opolskiego, poddał w wątpliwość adekwatność stawek płatności, która na terenach nizinnych wynosi 179 zł/ha. Dodał, że jeżeli do tego, w typie specyficznym, jako warunek uznania, dodać trzeba, że średnia wielkość gruntów w gospodarstwie wynosi do 7,5 ha, to kwoty możliwe do uzyskania nie są duże.

Pan W. Guba, Dyrektor Departamentu Strategii, Analiz i Rozwoju dodał, że w propozycjach Komisji Europejskiej, w perspektywie WPR po 2020 roku, ONW jest wyłączone, z wliczenia w *ring-fencing* 30% na cele środowiskowo-klimatyczne, ale jest wliczone do innego *ring-fencing'u* 40% dotyczącego ukierunkowania całej WPR na cele związane z klimatem. Zauważył, że jeżeli ONW spełnia swoją funkcję zapewniania ciągłości rolniczego użytkowania gruntów o skrajnych warunkach upraw, to fakt, czy ONW przyczynia się do celów środowiskowych, należy rozpatrywać w kontekście całości wymogów jakie muszą spełniać

grunty, które się kwalifikują do płatności. Dodał, że warunki zapisane w projektach rozporządzeń, jakie trzeba spełnić, żeby uzyskać płatność są bardzo wygórowane. Do nowych warunków przeniesione jest zazielenienie a także zupełnie nowe warunki, np. wymóg bilansu składników pokarmowych. Pan W. Guba, Dyrektor Departamentu Strategii, Analiz i Rozwoju, zaznaczył, że omawiane zmiany, będą realizowane przy propozycji KE zmniejszenia budżetu, szczególnie zredukowanym w przypadku II filaru. Poinformował, że w nowej metodyce ONW jest możliwość wyłączenia obrębów, gdzie jest bardzo duża intensywność produkcji związana z lokalizacją ferm i że zawsze jest możliwość powrotu do procedury zawężania (ang. *fine tuning*) jeżeli rozkład przestrzenny intensywności produkcji się zmieni. Powiedział, że na powierzchni nowych wydzieleni będzie zastosowane kryterium wskaźnika waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, i że będą wyższe stawki na obszarach, które mają ten wskaźnik poniżej 52 pkt.

Pan Minister R. Zarudzki zaznaczył, że płatności z tego tytułu mogą podlegać ocenie, dopiero jak zaczną być realizowane. Pan Minister R. Zarudzki powiedział, że obręb geodezyjny był najmniejszą jednostką służącą wyznaczeniu obszarów ONW.

Pan W. Guba, Dyrektor Departamentu Strategii, Analiz i Rozwoju, sprostował, że ocenie podlegały poszczególne gospodarstwa w celu wyznaczenia obszarów ONW, ponieważ kryterium *fine tuning* zakładało, że aby obręb lub gmina mogły być wyłączone ze wsparcia, to co najmniej 66% powierzchni użytków rolnych musi być w gospodarstwach o ponad progowej intensywności produkcji, czyli np. obsadzie zwierząt. Dodał, że bazy danych ARiMR oraz IUNG dają podstawy, aby w przyszłości precyzyjniej ukierunkowywać wymogi względem różnych obszarów, w wymiarze przestrzennym. Zwrócił uwagę na to, że Komisja Europejska zmierza w kierunku, żeby w przyszłości bardziej uwzględnić zróżnicowanie przestrzenne, terytorialne warunków przyrodniczych przy różnicowaniu wymogów dla rolników.

Pan Andrzej Śniegula, przedstawiciel ministra właściwego do spraw środowiska, zaznaczył, że pojemność retencyjna i aktywność biologiczna gleb muszą ze sobą wzajemnie współdziałać. Poinformował również, że jego zdaniem pojemność retencyjna gleby jest jednak istotniejsza. Dodał, że dla egzystencji człowieka najistotniejsza jest woda i tlen. Zapowiedział odniesienie się do kwestii związanych z wodą w trakcie procedowania punktu sprawy różne, podczas Komitetu Monitorującego PROW 2014-2020.

Pan Z. Fąfara, przedstawiciel Komisji Europejskiej, poinformował, że nowa delimitacja zostanie przez Komisję Europejską ostatecznie zaakceptowana w momencie modyfikacji PROW 2014-2020. Dodał, że na tle innych krajów przygotowane przez Polskę rozwiązanie wyróżnia się profesjonalizmem, argumentami naukowymi oraz dużą szczegółowością danych.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym przyjęta następującym stosunkiem głosów: (ZA - 37), (PRZECIW - 0), (WSTRZYMUJĄCYCH - 1).

Uchwała Nr 130 w sprawie zmian w działaniu „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne”, w poddziałaniu „Płatności w ramach zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych”, w Pakiecie 1. Rolnictwo zrównoważone, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Pan Minister R. Zarudzki poinformował, że zmiany mają na celu umożliwienie uzyskania płatności w Pakiecie 1. Rolnictwo zrównoważone, rolnikom, którzy w zmianowaniu stosują tytoń.

Pani J. Czapla, Dyrektor Departamentu Płatności Bezpośrednich, poinformowała, że projekt uchwały zawiera propozycję włączenia tytoniu do listy roślin, które są objęte wsparciem w ramach pakietu rolnictwo zrównoważone w działaniu rolno-środowiskowo-klimatycznym. Dodała, że rolnictwo zrównoważone wymaga od rolników minimum 5 letniego zobowiązania i zawiera wymogi dotyczące przestrzegania następstwa, czyli zmianowania roślin, dywersyfikacji upraw, stosowania praktyk przyczyniających się do wzrostu materii organicznej w glebie, jak również gospodarowaniu w oparciu o szczegółowy plan nawozowy przy uwzględnieniu analiz gleby. Obecnie jest ok. 125 upraw skupionych w 16 grupach, które mogą być uwzględnione w ramach tego pakietu. Zawiera w związku z tym, praktycznie wszystkie rośliny, które są uprawiane w Polsce, nawet te uprawiane w bardzo ograniczonym zakresie. Wyjątkiem jest tylko tytoń, gdyż w trakcie negocjacji tego pakietu Komisja Europejska wyraźnie zaznaczyła, że wsparcie do uprawy tytoniu nie powinno być realizowane. Dodała, że nie jest to pakiet dedykowany wsparciu do uprawy konkretnych roślin, tylko jest to pakiet dla rolników przestrzegających konkretnych wymogów, które wpływają na polepszenie jakości gleby i polepszenie jakości środowiska. Po analizie przeprowadzonej w IUNG w Puławach został przygotowany wniosek, o uwzględnienie tytoniu w tym pakiecie. IUNG w Puławach ocenił, że tytoń nie jest rośliną wymagającą środowiskowo i nie ma uzasadnienia merytorycznego, żeby go wykluczyć. Organizacje rolnicze skupiające producentów tytoniu dokonały rozpoznania sytuacji w innych państwach członkowskich, z którego wynika, że takie wsparcie występuje we Włoszech i w Hiszpanii. Pani J. Czapla, dyrektor Departamentu Płatności Bezpośrednich, podkreśliła, że tytoń jest rośliną pracochłonną, jej produkcja jest zlokalizowana głównie w rejonie Polski południowo-wschodniej, uprawa jest prowadzona w małych gospodarstwach rodzinnych, a średnia uprawa w Polsce rocznie to ok. 13-15 tys. hektarów.

Pani D. Metera, przedstawiciel Rady Działalności Pożytku Publicznego, wyraziła zdziwienie dla rozwiązania rozszerzenia pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego o producentów tytoniu. Zauważyła, że wyrażenie poparcia dla takiego rozwiązania przez organizacje zrzeszające producentów tytoniu jest zjawiskiem oczywistym, zapytała natomiast o stanowisko organizacji ekologicznych czy konsumenckich. Dodała, że Polska wydaje znaczne środki na kampanię antynikotynową, stąd poddała w wątpliwość rozszerzenie dla pakietu w działaniu rolno-środowiskowo-klimatycznym. Pani D. Metera, przedstawiciel Rady Działalności Pożytku Publicznego, wyraziła również zdziwienie dotyczące stanowiska, uznającego, że przy uprawie tytoniu używa się mało środków ochrony roślin a także, że nie jest to uprawa uciążliwa. Zaznaczyła, że jest to uprawa wyjątkowo uciążliwa dla otoczenia zajmującego się uprawą konwencjonalną bądź ekologiczną, gdyż są stosowane środki ochrony roślin przy uprawie tytoniu.

Zaznaczyła, że tytoń wymaga stosowania środków ochrony roślin i w tym kontekście przypomniała o problemie, jaki dla rolników ekologicznych stanowią przypadki zniesienia substancji stosowanych w uprawach konwencjonalnych na uprawy ekologiczne.

Pan Jarosław Rzepa, Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego, wyraził opinię odrębną do stanowiska Pani D. Metery, przedstawiciela Rady Działalności Pożytku Publicznego, zauważył, że nie należy ograniczać możliwości wsparcia, stąd wyraził poparcie dotyczące włączenia go do pakietu.

Pan Józef Michalik, przedstawiciel samorządu powiatowego, Starosta Lubaczowski jako przedstawiciel regionu Polski południowo-wschodniej, w której prowadzi się uprawy tytoniu,

zauważył, że przemycana jest ze wschodu ogromna ilość tej rośliny i dla takiej sytuacji nie ma reakcji organizacji ekologicznych. Zaznaczył ponadto, że sytuacja dotyczy rolników indywidualnych, którzy zainwestowali w gospodarstwa, urządzenia do przetwarzania tytoniu i ponieśli w związku z tym wysokie koszty. Przebranzowanie gospodarstwa specjalistycznego wiąże się ogromnymi nakładami finansowymi. Dodał, że branża tytoniowa w Polsce ma wieloletnią tradycję a jej produkty znajdowały odbiorców na zachodzie Europy.

Pan A. Śniegula, przedstawiciel ministra właściwego do spraw środowiska, wyraził pogląd, że każdą produkcję rolniczą należy wspierać. Zaznaczył, że produkcja tytoniu a walka z paleniem tytoniu są kwestiami odrębnymi. Zaproponował wznowienie produkcji spirytusu. Dodał, że zlikwidowano 90% gorzelnii, a urządzenia, które miały wartość historyczną poddano złomowaniu a jest to proces nieodwracalny. Zaznaczył, że w powiecie sieradzkim jest największa w skali kraju produkcja ziemniaka, który można by było przerobić na spirytus, który można wykorzystać jako komponent do paliwa.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym przyjęta następującym stosunkiem głosów: (ZA -31), (PRZECIW - 1), (WSTRZYMUJĄCYCH – 2).

Uchwała Nr 135 w sprawie zmian w rozdziale „Warunki Dotyczące Wdrażania Programu”, w podrozdziale „Przewidywany skład komitetu monitorującego” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020.

Pan D. Nieć, Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, poinformował, iż dotychczasowy zapis, mówiący o publikacji listy członków KM PROW 2014-2020 z uwagi na zachowanie przejrzystości, powinien zostać zmieniony z związku z tym, iż obowiązuje rozporządzenie RODO oraz, że nakład prac związanych z obsługą rejestru jest nieadekwatny, do celu jaki ma być osiągnięty. Zaproponowano zatem zaniechanie publikacji tej listy.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym przyjęta następującym stosunkiem głosów: (ZA - 30), (PRZECIW - 0), (WSTRZYMUJĄCYCH – 0).

Ad.6

Pan Minister R. Zarudcki przystąpił do procedowania uchwał w sprawie zmian kryteriów wyboru operacji zaproponowanych dla działań/poddziałania/typów operacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Uchwała nr 131 w sprawie kryteriów wyboru operacji zaproponowanych w działaniu „Współpraca”, w poddziałaniu „Wsparcie tworzenia i działania grup operacyjnych EPI na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa”, w typie operacji „Współpraca w ramach grup EPI”, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Pan M. Paradowski, zastępca dyrektora w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich, poinformował, iż w wyniku modyfikacji Programu, jak również rozszerzeniu działania Współpraca w ramach grup EPI o możliwość uzyskiwania wsparcia na projekty związane z krótkimi łańcuchami żywności i dostaw oraz w wyniku doświadczeń zdobytych po przeprowadzonym pilotażowym naborze dla tego działania, zaproponowano zmiany w kryteriach wyboru. Minimum punktowe zostało pozostawione na tym samym poziomie, ale

maksymalna liczba punktów została zmniejszona. Kryterium wyboru jest po zmianie bardziej wymagające w stosunku do tego, które było w trakcie pilotażowego naboru przeprowadzonego przez ARiMR.

Pan Minister R. Zarudcki poinformował, że jest to działanie priorytetowe. Właśnie zakończono pierwszy pilotażowy nabór. Tworzenie grup EPI, grup na rzecz innowacji, skupiających m. in. naukę, przedsiębiorców, rolników, ośrodki doradztwa rolniczego, które zawierają porozumienie w formie konsorcjum i realizują projekty. W pierwszym naborze zostało przyjętych 17 projektów, ze zgłoszonych blisko 90. Dodał, że do kolejnego naboru włączona będzie realizacja krótkich łańcuchów dostaw żywności. Zaznaczył, że w rozporządzeniu zostanie wprowadzonych ok. 15 istotnych zmian i że jest to działanie perspektywiczne z punktu widzenia kolejnego okresu programowania.

Pan R. Izdebski, przedstawiciel Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych podzielił opinię Pana Ministra o priorytetowym znaczeniu tworzenia grup EPI i zadał pytanie, czy zostały zlikwidowane kryteria, które są barierami w ich tworzeniu; tj. odpowiedzialność-wspólna za niezrealizowanie projektu i niski wskaźnik współfinansowania inwestycji dla rolników?

Pan Minister R. Zarudcki dodał, że był prowadzony monitoring pilotażowego naboru, w który zaangażowane było Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Centrum Doradztwa Rolniczego.

Pan M. Paradowski, zastępca dyrektora Departamentu Rozwoju obszarów Wiejskich, poinformował, że obecnie toczą się prace nad nowelizacją rozporządzenia. W trakcie tych prac dyskutowana jest też kwestia wspólnej odpowiedzialności. Jednak nawet brak zapisu w rozporządzeniu o współodpowiedzialności nie znosi odpowiedzialności w przypadku konsorcjum, gdyż oparte jest ono o przepisy Kodeksu Cywilnego.

Pan Minister R. Zarudcki przypomniał, że uchwała dotyczy wyłącznie kryteriów, a dla poruszonych kwestii problemowych rozwiązania będą analizowane.

Pan K. Janiak, przedstawiciel Centrum Doradztwa Rolniczego, przyznał, że kwestia współodpowiedzialności jest aktualnie omawiana i szukane są rozwiązania. Zaznaczył jednak, że ARiMR musi mieć możliwość odzyskania środków w przypadku nieprawidłowości. Propozycją rozwiązania problemu jest zawieranie odpowiednich zapisów w umowach konsorcjum między konsorcjantami. Dodał, że na szczeblu przepisów prawa nie ma rozwiązania dla tej sytuacji. Odniósł się również do kwestii wysokości wskaźnika inwestycji, informując, iż nie uległ on zmianie, ale że jest on wystarczający ponieważ po analizie w pierwszym naborze i weryfikacji wniosków przez ARiMR wynika, że zdarzały się wnioski skupione wokół inwestycji i późniejszych działań. W tym działaniu natomiast istotą są innowacje i współpraca, dla których inwestycja jest tylko narzędziem.

Pan M. Paradowski, zastępca dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich dodał, że wysokość wsparcia wynika również z rozporządzenia 1305/2013 i nie ma możliwości przekroczenia wskaźników przewidzianych dla działań inwestycyjnych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Pan Z. Fąfara, przedstawiciel Komisji Europejskiej, zwrócił się z prośbą, żeby za pośrednictwem systemu SFC aktualizować dane grup operacyjnych oraz realizowanych przez nie projektów.

Pan K. Janiak, przedstawiciel Centrum Doradztwa Rolniczego, wyjaśnił, że CDR z racji pełnionej funkcji koordynatora działań Sieci na rzecz Innowacji w Rolnictwie przekaże

informacje o grupach operacyjnych do Punktu Kontaktowego Sieci EIP – AGRI w Brukseli, po podpisaniu przez ARiMR umów z beneficjentami działania Współpraca. Dane dot. projektów realizowanych przez grupy operacyjne będą sukcesywnie uzupełniane, po podpisaniu umów oraz rozpoczęciu realizacji operacji.

Pan T. Nowakowski, zastępca Prezesa ARiMR poinformował, że w ramach działania Współpraca z wyłonionych 17 projektów, zostało podpisanych 10 umów, 3 są w trakcie przygotowania do podpisania oraz, że domniemy, iż więcej umów podpisanych nie będzie.

Pan R. Izdebski, przedstawiciel Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych, zadał pytanie o wielkość gospodarstw, w podpisanych przez ARiMR 10 umowach, w ramach działania Współpraca.

Pan T. Nowakowski, zastępca Prezesa ARiMR, odpowiedział, że nie dysponuje wiedzą w tym zakresie.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym przyjęta następującym stosunkiem głosów: (ZA -34), (PRZECIW - 0), (WSTRZYMUJĄCYCH – 2).

Uchwała Nr 132 w sprawie kryteriów wyboru operacji dla działania „Inwestycje w środki trwałe”, poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych”, typu operacji „Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Pan D. Nieć, dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, poinformował, że jest to uchwała, której celem jest wzmocnienie gospodarstw o większej obsadzie zwierząt gospodarskich w tzw. DJP, czyli w celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom. Dodał, że im większa ilość zwierząt, tym większa koncentracja zanieczyszczeń, w tym azotanów.

Pan Minister R. Zarudzki dodał, że zmiana pozwoli zapewnić pierwszeństwo w dostępie do środków gospodarstwom, które ze względu na skalę prowadzonej produkcji bardziej przyczyniają się do zanieczyszczenia środowiska związkami azotu pochodzenia rolniczego.

Pani Małgorzata Bogucka-Szymalska, przedstawiciel Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, dodała, iż to rozporządzenie procedowane było w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a jego celem było przyjęcie programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzenia rolniczego. Rozporządzenie zostało przyjęte 5 czerwca 2018 r. przez Radę Ministrów i najpóźniej do 13 lipca br. zostanie opublikowane. Zaznaczyła, że ta zmiana w PROW 2014-2020 jest bardzo istotna, jeżeli chodzi o rolników wdrażających ten program. Zmiana wynika z dyrektywy azotanowej a największe gospodarstwa mają czas do 2021 roku na dostosowanie się do wymagań, z kolei gospodarstwa małe i średnie, czas na dostosowanie się do wymagań mają do 2024 roku. Wyraziła obawę, że jeżeli w tej chwili wsparcie skupi się na dużych gospodarstwach to dla małych i średnich gospodarstw środków będzie mniej i istnieje również ryzyko, że tych środków dla nich zabraknie. Zaznaczyła, że trzeba się zastanowić jak zapewnić wsparcie dla wszystkich gospodarstw, które muszą zostać dostosowane do wymagań wynikających z rozporządzenia.

Pan Minister R. Zarudzki dodał, że Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej będzie wdrażać tzw. dyrektywę azotanową. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi współpracuje w jej wdrażaniu m. in. zabezpieczając środki na ten cel w PROW 2014-2020 w wysokości 500 mln zł a z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska 800 mln zł. Podsumował, że koszty wdrażania tej dyrektywy to 1,3 mld zł. Dodał, że jest to realizacja wyroku i w związku z tym bezdyskusyjnie należy tę dyrektywę wdrożyć.

P. D. Metera, przedstawiciel Rady Działalności Pożytku Publicznego, zapytała o możliwość wsparcia małych i średnich gospodarstw we wdrożeniu dyrektywy azotanowej.

P. M. Paradowski, zastępca dyrektora w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich, powiedział, że wystarczy środków finansowych na wsparcie dla wszystkich gospodarstw wdrażających dyrektywę azotanową. Wyraził jednak obawę, czy rolnicy nie będą zwlekać z wnioskami o wsparcie i czy zdążą skorzystać z przeznaczonych na ten cel środków. Dodał, że będzie potrzebna akcja informacyjna mobilizująca rolników do korzystania ze wsparcia.

Pan D. Nieć, dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, podkreślił, iż uchwała, w swoich zapisach, dotyczy preferencji, więc z definicji, nie wyklucza małych i średnich gospodarstw, a jedynie określa kolejność korzystania ze wsparcia.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym przyjęta następującym stosunkiem głosów: (ZA -27), (PRZECIW - 0), (WSTRZYMUJĄCYCH – 0).

Uchwała Nr 133 w sprawie kryteriów wyboru operacji zaproponowanych dla działania 8 „Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów”, poddziałania 8.5 „Inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

P. Minister R. Zarudzki poinformował, że jest to nowe poddziałanie leśne PROW 2014-2020, którego uruchomienie możliwe jest w ramach budżetu przewidzianego na działanie zalesieniowe.

Pani K. Pawlikowska, zastępca dyrektora Departamentu Płatności Bezpośrednich poinformowała, że jest to nowe poddziałanie, które będzie wdrażane w oparciu o dotychczasowe doświadczenia wyniesione z wdrażania działania zalesieniowego. Dodała, iż poddziałanie 8.5 jest działaniem inwestycyjnym, stąd zgodnie z przepisami UE, wynika obowiązek ustanowienia kryteriów wyboru operacji. Poinformowała, iż w zatwierdzającej decyzji Komisji Europejskiej, dotyczącej modyfikacji PROW 2014-2020, zostało zapisane, iż poddziałanie będzie premiowało inwestycje zwiększające różnorodność biologiczną oraz wpływające na osiągnięcie celów w zakresie wzmacniania ekologicznej stabilności obszarów leśnych poprzez dywersyfikację struktury leśnej oraz składu gatunkowego istniejących drzewostanów w wieku 11-60 lat. Wsparcie obejmuje inwestycje polegające na przekształcaniu niekorzystnej struktury drzewostanu na drzewostan zbliżony do naturalnego lub półnaturalnego, składający się z gatunków rodzimych. Dodała, że premiowane będą inwestycje w lasach przylegających do śródlądowych wód powierzchniowych a także lasy uznane za ochronne, które chronią leśne i nieleśne zasoby przyrody i krajobrazu przed degradacją, utratą walorów, zanieczyszczeniem albo szkodliwym działaniem czynników zewnętrznych. Dodatkowo, premiowane będą lasy położone w obszarach parków narodowych, rezerwatów przyrody oraz obszarach Natura 2000. Zaznaczyła, iż operacje, które nie uzyskają minimum 8 pkt, nie będą realizowane. Ponadto zostało zaproponowane kryterium rozstrzygające, w ramach, którego pierwszeństwo będą miały inwestycje ubiegające się o niższe wsparcie.

Pan J. Rzepa, Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego, zapytał czy ze względu na to, że w kryterium rozstrzygającym, wsparcie otrzyma wniosek ubiegający się o niższe wsparcie, nie spowoduje to odrzucenia wniosków bardziej ambitnych? Zapytał czy uchwałę uwzględnione są parki krajobrazowe?

Pani K. Pawlikowska zastępca dyrektora Departamentu Płatności Bezpośrednich wyjaśniła, że dotyczy to jedynie kryterium rozstrzygającego, czyli w sytuacji, w której trzeba wybrać jednego z dwóch wnioskodawców z taką samą liczbą punktów. Poinformowała, że część lasów w parkach krajobrazowych położona jest jednocześnie na terenach Natura 2000, więc również będą premiowane.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym przyjęta następującym stosunkiem głosów: (ZA - 26), (PRZECIW - 0), (WSTRZYMUJĄCYCH - 2).

Uchwała Nr 134 w sprawie zmian w kryteriach wyboru operacji zaproponowanych dla działania 8 „Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów”, poddziałania 8.1 „Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Pani K. Pawlikowska, zastępca dyrektora w Departamencie Płatności Bezpośrednich, poinformowała, że uchwała ma na celu uzupełnienie kryteriów selekcji w działaniu zalesieniowym i dotyczy dodania kryterium premiującego grunty położone na obszarach ONW, wyznaczone na potrzeby PROW 2007-2013.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym przyjęta następującym stosunkiem głosów: (ZA -27), (PRZECIW - 0), (WSTRZYMUJĄCYCH - 1)

Ad. 7

Pan Minister R. Zarudcki poinformował, iż przedstawione zostaną aktualne dane na temat postępów w realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, wg. stanu na dzień 17 czerwca 2018 r.

Pan D. Nieć, dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, przedstawił informację na temat realizacji PROW 2014-2020. Poinformował, że całkowita alokacja wynosi 13,6 mld euro, z tego wkład UE to ok. 8,7 mld euro, a 4,9 mld to wkład budżetu krajowego. Zaznaczył, że największa alokacja jest dla Priorytetu 2 Zwiększenie rentowności i konkurencyjności gospodarstw i dla Priorytetu 4 Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów, gdzie dla obu priorytetów alokacja wynosi ok. 70 % środków przeznaczonych na PROW 2014-2020. Stan realizacji na 17 czerwca 2018 r. wynosi 41 % środków, w tym ok. 22% środków wypłaconych, czyli tych które trafiły na konta beneficjentów. Złożono ponad 3,5 mln wniosków na kwotę ok. 36 mld zł. Wydano decyzje bądź zawarto umowy dla ok. 2,5 mln beneficjentów na kwotę ok. 24 mld. zł. Płatności zostały zrealizowane dla ponad 900 tys. beneficjentów PROW 2014-2020 na kwotę 12,6 mld. zł. Zauważył, że w ostatnim czasie nastąpił postęp w składaniu wniosków przez beneficjentów. Rezerwa wykonania wynosi 6%, czyli ok. 0,5 mld euro. Dodał, że Komisja Europejska w 2019 roku sprawdzi stopień osiągnięcia wskaźników przez Polskę w ramach poszczególnych priorytetów. Wartość tych wskaźników będzie mierzona nie tylko na operacjach całkowicie zakończonych, ale także na operacjach nie zakończonych, dla których dokonano przynajmniej jednej płatności. Przedstawił zasadę w jaki sposób Komisja Europejska będzie badała wykonanie wskaźników. Zaznaczył, że w priorytecie 2 i 5 będą badane dwa wskaźniki i to będzie minimum 85% realizacji a w priorytecie 3, 4 i 6 są trzy wskaźniki pierwsze dwa muszą mieć 85% realizacji a trzeci 75%. Poinformował, że analiza

ram wykonania jest prowadzona na bieżąco. Zagrożenie występuje w Priorytecie 3 i dotyczy wskaźnika wykonania finansowego, liczby operacji zakończonych. Poinformował, że będzie to skutkowało realokacją środków ok. 63 mln euro z Priorytetu 3 do innych Priorytetów. Zalecane jest wdrażanie realizacji działań służących poprawie realizacji zagrożeń wskaźników Priorytetu 3. Dyr. D. Nieć wspominał o zasadzie n+3, poinformował, że do końca 2018 roku musimy wydać 1,02 mld euro, żeby spełnić tę zasadę. Jeżeli zasada nie będzie spełniona, nastąpi anulowanie zobowiązań, a środki wrócą do Komisji Europejskiej. Aktualny stan wskazuje, że w tym roku mamy do wydania jeszcze 470 mln. euro. Dodał, że został opracowany plan wydatków i ARiMR raportuje stan jego realizacji do Instytucji Zarządzającej, co dwa tygodnie. Poinformował również, iż planowany model wdrażania instrumentów finansowych PROW 2014-2020 ma opierać się na połączeniu środków EFRROW ze środkami Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych. Wdrażanie instrumentu odbywać się ma za pośrednictwem i przy współudziale Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego. Przewidywany wkład środków PROW 2014-2020 w instrument – najprawdopodobniej o charakterze gwarancji portfelowych – wynieść ma 50 mln euro. Wstępnie ustalony katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych obejmuje gospodarstwa rolne oraz przedsiębiorstwa z sektora przetwórstwa rolnego. Produkty finansowe oferowane ostatecznym odbiorcom to pożyczki. Obecnie finalizowany jest proces aktualizacji oceny ex-ante wdrażania instrumentów finansowych w programie. Poinformował, że przewidywany termin uruchomienia instrumentu dla ostatecznych odbiorców to druga połowa 2019 r.

Poinformował również o aktualnie trwających i ogłoszonych naborach wniosków PROW 2014-2020 od 15 marca do 10 lipca 2018 r.

- Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne;
- Rolnictwo ekologiczne;
- Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW);
- Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów – premia pielęgnacyjna i zalesieniowa wnioski kontynuacyjne PROW 2007 - 2013 i PROW 2014-2020;

od 18 czerwca do 17 lipca 2018 r.

- Restrukturyzacja małych gospodarstw;

od 1 czerwca do 31 lipca 2018 r.

- Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów – wsparcie na zalesienie nowe wnioski w ramach PROW 2014-2020;

od 28 czerwca 2018 r. do 27 lipca 2018 r.

- Modernizacja gospodarstw rolnych - rozwój produkcji psziąt, - rozwój produkcji mleka krowiego, - rozwój produkcji bydła mięsnego;

od 29 czerwca 2018 r. do 30 lipca 2018 r.

- Premie dla młodych rolników od 29 czerwca 2018 r. do 30 lipca 2018 r

Pan Minister R. Zarudzki podsumował, że ramy wykonania PROW 2014-2020 są monitorowane i istnieją zagrożenia, ale nie utraty środków tylko ich przesunięć. Dodał, że w tej chwili najistotniejsza jest zasada n+3 i wydanie w 2018 r. 1,02 mld euro. Dodał, że jeszcze w 2018 roku pozostało do przekazania beneficjentom 470 mln euro. Wspomniał również o strukturze wydatków w PROW 2014-2020. Dodał, że w ramach Priorytetu 3 istnieje zagrożenie braku realizacji środków, które muszą być właściwie, przez oddziały regionalne, kontraktowane, żeby możliwe było ich wydatkowanie w 2018 roku.

Wspomniał, także iż 99% wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich zostało złożone w tym roku za pośrednictwem e-wniosku.

Pan T. Nowakowski, zastępca prezesa ARiMR, dodał, że ARiMR dokłada wszelkich starań, żeby zrealizować zasadę n+3. Poinformował, że wszystkie wydane środki są monitorowane i realizacja zasady n+3 w tym roku jest możliwa do wykonania.

Pan R. Izdebski, przedstawiciel Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych, odniósł się do kwoty 50 mln euro, która ma być przeznaczona na modernizację dużych gospodarstw. Zapytał, czy z tych środków korzystać będą duże gospodarstwa z kapitałem zagranicznym czy tylko polskie? Zapytał ile obecnie gospodarstw z kapitałem zagranicznym korzysta z PROW 2014-2020?

Pan Minister R. Zarudzki wyjaśnił, że wprowadzony będzie nowy sposób wykorzystania środków z PROW 2014-2020 i oprócz dotychczasowych, wprowadzone będą instrumenty finansowe zwrotne, na które przeznaczonych będzie 50 mln euro. Środki te, przeznaczone będą w pierwszej kolejności dla dużych gospodarstw, które nie mogą korzystać z dotychczasowych działań PROW 2014-2020.

Pan D. Nieć, dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, poinformował, że jesteśmy na końcowym etapie studium wykonalności dotyczących instrumentów finansowych, oraz że przeprowadzono także badania ankietowe i odbędzie się posiedzenie Komitetu Sterującego, na którym zostanie dokonana analiza finansowania gospodarstw z kapitałem zagranicznym. Dodał, iż z przeprowadzonej analizy wynika, że obecnie z PROW 2014-2020 korzysta kilka gospodarstw z kapitałem zagranicznym z ponad miliona beneficjentów.

Pani A. Wydrzyńska-Czosnyka, ze Związku Banków Polskich, zadała pytanie czy została podjęta decyzja dotycząca wyboru rodzaju instrumentu finansowego?

Pan D. Nieć, dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, odpowiedział, że nie ma decyzji dotyczącej rodzaju instrumentu finansowego. Dodał, że na ukończeniu jest studium wykonalności, jeżeli chodzi o ocenę rynkową proponowanych rozwiązań. Decyzję dotyczącą wyboru inwestycji podejmie Kierownictwo MRiRW najprawdopodobniej jeszcze w tym roku, ponieważ pod koniec roku będzie potrzebna zmiana PROW 2014-2020 pod kątem wybranego rodzaju instrumentów finansowych.

Pan J. Rzepa, Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego, poinformował, że wykonanie zasady n+3 na poziomie samorządu wygląda na trudną do realizacji. Zapytał o prognozy wydatkowania w kontekście zasady n+3, na 2019 rok?

Pan P. Ściański, zastępca dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, poinformował, że monitoring dotyczący wykonania zasady n+3 jest prowadzony z wyprzedzeniem 24 miesięcy, gdyż na taki okres dane ARiMR mogą być precyzyjne. Wszystko ponad okres 24 miesięcy obarczone jest dużym ryzykiem błędu. W IV kwartale 2019 roku zakładane jest wykonanie zasady n+3 na poziomie 113% nadwyżki.

Pan Minister R. Zarudzki dodał, że nabory wniosków trwają i są szacunki, dzięki którym wiadomo, przy jakim poziomie jakie efekty powinny być osiągnięte.

Pan D. Nieć, dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, poinformował, że na działania inwestycyjne (modernizacja gospodarstw rolnych), złożono ponad 30 tys. wniosków, także w kompetencji D, złożono już 21 tys. wniosków, co w przyszłym roku przyniesie spodziewane płatności ok. Poinformował, że prognoza jest dość ostrożna, i że zakładane jest wygenerowanie oszczędności.

P. Minister R. Zarudzki dodał, że musi być podpisana odpowiednia ilość umów, żeby środki na ich realizację mogły zostać przekazane w przyszłym roku.

Pan Paweł Tomczak, przedstawiciel Związku Gmin Wiejskich, odniósł się do działania 7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich. Poinformował, że w tej chwili złożone wnioski opiewają na 205% dostępnego budżetu, stan zawartych umów to ponad 78% jak również jest bardzo wysoki poziom już zrealizowanych płatności. Dodał, że realokacja mogłaby zostać przeznaczona na to działanie, bo jest bardzo duże zapotrzebowanie na środki.

Pan Minister R. Zarudzki podziękował, za duże zaangażowanie samorządów, które bardzo dobrze wykorzystują środki przeznaczone na działanie 7.

Pan D. Nieć, dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, uzupełnił, że po rozpoznaniu sytuacji w samorządach zostały dokonane przesunięcia środków pomiędzy różnymi typami operacji w działaniu 7. Dodał, że jest decyzja Komisji Europejskiej z 15 czerwca 2018 r. zatwierdzająca zmianę dotyczącą realokacji środków finansowych z targowisk na typy operacji w ramach odnowy wsi a rozporządzenie w sprawie limitów środków jest złożone do podpisu Ministra i po podpisaniu zostanie skierowane do publikacji.

Pan J. Rzepa, Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego, zadeklarował w imieniu samorządów, że jest bardzo duże zapotrzebowanie na środki, szczególnie na inwestycje drogowe. Stąd poparcie dla realokacji środków na te cele.

Pan Minister R. Zarudzki wyjaśnił, że 15% środków z PROW 2014-2020 zostało skierowanych na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i na zadania delegowane, a łącznie z programem LEADER, na te cele zostało przeznaczonych ponad 10 mld zł. Dodał, że środki z PROW 2014-2020 w swej istocie nie są przeznaczone do realizacji twardych inwestycji a na ich wsparcie. Zaznaczył, że trzeba wyznaczyć linie demarkacyjne. Przypomniał, że w Polsce jest 1,5 miliona rolników, że jest 14 mln. hektarów, że są obciążenia dotyczące klimatu czy innowacyjności w rolnictwie, że należy zbudować konkurencyjność gospodarstw rolnych a to wymaga pragmatycznego podejścia i sprawiedliwego podziału środków z PROW 2014-2020. Dodał, że do dyspozycji samorządów są środki z Regionalnych Programów Operacyjnych.

Pan J. Rzepa, Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego, dodał, że po 2020 r. na WPR a szczególnie na II filar przeznaczonych będzie znacznie mniej środków i że w związku z tym być może warto przeznaczyć maksymalne sumy na rozwój obszarów wiejskich z obecnego Programu.

Ad.8

W punkcie 8 porządku obrad KM PROW 2014-2020, przedstawiono prezentację wyników badania ewaluacyjnego pt. „Ewaluacja bieżąca kryteriów wyboru projektów PROW 2014-2020.” Na zlecenie Instytucji Zarządzającej PROW 2014-2020 w lipcu 2017 r. rozpoczęto

realizację badania, które było realizowane w trzech etapach, do maja 2018 r. Wykonawcą badania była firma ECORYS Polska sp. z o. o.

Celem badania była:

- ocena funkcjonalności kryteriów wyboru rozumianej jako zdolność do zapewnienia wyboru operacji, optymalnych z punktu widzenia realizacji celów PROW 2014-2020,
- ocena jakości kryteriów rozumianej jako zdolność do zapewnienia trafnego opisu ocenianego zagadnienia, jednoznaczności i łatwości oceny,
- wskazanie rekomendacji w zakresie doboru kryteriów wyboru operacji.
- Identyfikacja kryteriów pominiętych, które powinny zostać zastosowane w celu zapewnienia wyboru najbardziej efektywnych operacji.

Pan P. Ściański, zastępca dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich poinformował, że wykonane badanie jest realizacją zobowiązania podjętego, podczas poprzednich posiedzeń KM PROW 2014-2020 przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a dotyczy oceny doboru kryteriów wyboru i punktacji dla poszczególnych działań, poddziałań i typów operacji, która została dokonana po analizie pierwszych naborów wniosków, które wpłynęły w ramach PROW 2014-2020.

Prezentacja wyników badania ewaluacyjnego pt. „Ewaluacja bieżąca kryteriów wyboru projektów PROW 2014-2020” stanowi załącznik do protokołu.

Pan R. Izdebski, przedstawiciel Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych, zapytał, czy Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest przygotowane do wdrożenia przedstawionych w prezentacji rekomendacji?

Pan D. Nieć, Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, poinformował, że część przedstawionych rekomendacji już została wdrożona.

Pan J. Rzepa, Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego, zapytał, czy jest możliwość przesłania w formie elektronicznej powyższej prezentacji do Członków KM PROW 2014-2020?

Pan D. Nieć, dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, poinformował, że prezentacja znajduje się na stronie internetowej MRiRW, ale dodatkowo zostanie zgodnie z prośbą przesłana do Członków KM PROW 2014-2020 w wersji elektronicznej.

Ad. 9

W punkcie 9 porządku obrad KM PROW 2014-2020 przedstawiono informacje dotyczące Strategii Komunikacji PROW 2014-2020, w tym działań informacyjnych, reklamowych i szkoleniowych. Prezentacji dokonał, Pan R. Kogut, zastępca dyrektora w Biurze Pomocy Technicznej, która stanowi załącznik do projektu protokołu.

Ad. 10

Kolejnym punktem porządku obrad KM PROW 2014-2020 były sprawy różne.

Pan R. Izdebski, przedstawiciel Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych, zapytał czy po 2020 roku Polska będzie ubiegała się o wsparcie UE dotyczące płatności bezpośrednich na dotychczasowych zasadach, czy też będzie domagała się w negocjacjach podziału tych płatności między państwa członkowskie w oparciu o obiektywne kryteria?

Pan Minister R. Zarudzki poinformował, że do końca tygodnia zostanie opracowane stanowisko rządu w sprawie nowego okresu programowania WPR po 2020 roku. W prace nad dokumentem zaangażowane są wszystkie departamenty, a przygotowane stanowisko zostanie przedstawione Panu Min. J. K. Ardanowskiemu do akceptacji i decyzji oraz rozstrzygnięć w ewentualnych kwestiach spornych. Generalne zapisy w dokumencie dotyczą sprzeciwu dla redukcji budżetu UE na WPR po 2020 roku. Zaznaczył, że jest to początek negocjacji projektu WPR po 2020 roku. Negocjacje budżetu w imieniu RP, będzie prowadził Prezes Rady Ministrów, żadne kwestie nie są jeszcze przesądzone, a przed Polską wiele spotkań negocjacyjnych z decydentami po stronie Komisji Europejskiej. Zaznaczył, że w stanowisku Polski jest wniosek o pełne wyrównanie stawek płatności bezpośrednich między państwami członkowskimi. Dodał, że odnośnie Krajowego Programu Strategicznego jest jeszcze wiele kwestii podlegających wyjaśnieniu.

Pan R. Izdebski, przedstawiciel Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych, ocenił stanowisko MRiRW o wyrównaniu stawek płatności bezpośrednich między państwami członkowskimi jako dramatycznie szkodliwe-dla interesu polskiego.

Pan Minister R. Zarudzki zwrócił się z prośbą o zawarcie opinii Pana R. Izdebskiego, przedstawiciela Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych, w protokole KM PROW 2014-2020.

Pan J. Rzepa, Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego, zajął stanowisko w sprawie występującej w Polsce suszy, odnosząc się do funkcjonowania Wód Polskich. Dodał, że w wielu Regionalnych Programach Operacyjnych są zagwarantowane środki na działania związane z retencjonowaniem wód i na działania przeciwpowodziowe. Zaznaczył, że w Województwie Zachodniopomorskim, mimo działalności Wód Polskich od 6 miesięcy, nie ma możliwości uzyskania wkładu w wysokości 15% na gotowe już projekty osi związanych z bezpieczeństwem. Dodał, że samorządy, w związku z taką sytuacją, stoją przed decyzją o przesuwaniu tych środków na inne cele.

Pan Minister R. Zarudzki, poinformował, że stanowisko w tej sprawie zajął już Pan K. Ardanowski Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, wskazując że jest uruchomiona procedura zarządzania kryzysowego, w związku z występującą w Polsce suszą. Przyznał, że działalność Wód Polskich nie jest jeszcze optymalna. Dodał, że Wody Polskie nadzoruje Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

Pan A. Śniegula, przedstawiciel ministra właściwego do spraw środowiska, poinformował, że od 1 stycznia 2018 r. Ministerstwo Środowiska przejęło sprawy "wodne" i tym samym utworzono tzw. Wody Polskie. Natomiast po rekonstrukcji Rządu tzw. Wody Polskie przeszły pod nadzór Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej i wyraził zaniepokojenie czy Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, we właściwy sposób, zadba o interesy producentów rolnych. Dodał, że utworzone Wody Polskie do chwili obecnej nie wykazują zainteresowania uregulowaniem tzw. małej retencji, uregulowania rzek, melioracji itp. Zaapelował o przywrócenie i uregulowanie sprawnie działającej małej retencji poprzez właściwą meliorację, zbiór wody przy obfitych opadach do zbiorników małej retencji, a w przypadku suszy wykorzystania jej do nawodnienia upraw. Zaznaczył, że należy zająć się kwestią ochrony wody, zarówno na szczeblu krajowym jak i europejskim. Dodał, że badania wskazują, że zasoby wody pitnej zostaną w jakiejś perspektywie czasu wyczerpane. Poinformował, że rolnicy korzystają ze studni głębinowych do nawadniania pól, co w jego ocenie jest kategorięcznie niedopuszczalne. Dodał, że oczekuje od rządu, od organów UE a także od Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej racjonalnego zajęcia się

problemem wody. Zaznaczył, że woda jest najcenniejszym skarbem nie tylko w produkcji rolnej, ale również dla egzystencji ludzkiej.

Pan Minister R. Zarudzki poinformował, że na forum unijnym, w ubiegłym roku, w trakcie Grüne Woche, w Berlinie, Minister Rolnictwa Niemiec zorganizował spotkanie ogólnoswiatowe na temat wody. Poinformował, że jest Agenda 2030, która zajmuje się tą tematyką i obejmuje trzy cele tj. nadmiar wody, brak wody i jakość wody. Dodatkowo poinformował, że w Pakcie dla Obszarów Wiejskich w Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju, jest program woda dla rolnictwa, obejmujący tematykę budowy i odbudowy urządzeń melioracyjnych, wsparcie dla spółek wodnych i utrzymanie urządzeń melioracyjnych, a także upowszechnianie wiedzy w tym zakresie. Zaznaczył, że jest także przewidziane finansowanie tego zakresu ze środków przeznaczonych na Politykę Spójności, ze środków pochodzących z PROW 2014-2020 a także ze środków budżetu państwa. Dodał, że projekt „Woda dla rolnictwa”, ma być realizowany przy zaangażowaniu Wód Polskich.

Przedstawicielka Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej poinformowała, że wdrażana jest ramowa dyrektywa wodna i inne dyrektywy związane z tematyką ochrony wód, kończąc na dyrektywie azotanowej. Dodała, iż opracowywane są plany przeciwdziałania skutkom suszy, które mają powstać do 2020 roku, a ich celem jest ochrona zasobów wód. Dodała, że na poziomie Komisji Europejskiej jest inicjatywa tzw. ponownego wykorzystania wody i jest Rozporządzenie PE i Rady w sprawie minimalnych wymogów dotyczących ponownego wykorzystania wody. Ma ono określić wymogi jakości odzyskanej wody, czyli oczyszczonych ścieków, które mogłyby mieć zastosowanie do nawadniania upraw w rolnictwie. Poinformowała, że jest to nowa inicjatywa i zaczyna się dopiero proces opracowania stanowiska rządu w tym zakresie. Zaaapelowwała o ścisłą współpracę z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi w tym zakresie.

Pan Krzysztof Kwatera, Prezes Zarządu LGD „Dolina Raby”, przypomniał, że w ramach Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich funkcjonuje zespół tematyczny pn. zrównoważone zarządzanie wodą i gruntami. Pan K. Kwatera zauważył, że właściwy byłby udział delegata Polski w posiedzeniach tego Zespołu.

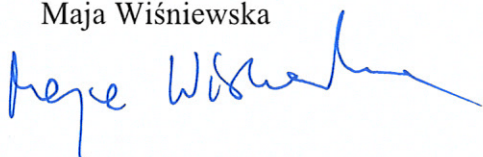
Pan Minister R. Zarudzki podziękował pracownikom Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich za przygotowanie posiedzenia KM PROW 2014-2020 a przedstawicielowi Komisji Europejskiej i wszystkim uczestnikom za udział i zakończył posiedzenie KM PROW 2014-2020.

Załączniki:

Prezentacje.

Protokół przygotowała:

Maja Wiśniewska

Handwritten text, possibly a signature or date, located in the bottom right corner of the page.